

Kongl. Maj:ts förmynade
N:o o. Hamn-Ordnings.

Given Stockholm i Råd-Kammarsalen
Thun 24 Januarii 1771.

Wi Adolph Frederick med Guds
Väde, Sveriges, Gothes och Wendes
Konung ec. ec. ec. Bepringe til Norge samt
Heilig Til Schleswig, Holstein ec. ec.
Göre witterligt, at som Riksens Ständer
wid sidstledne Riksdag hos Oss i under-
-dåninget anmält, het wid The Fiskerice,
som ickas ulti Rikets Ständer i Salt-Sjön,
åtskillige ordningar skola sig inleit,
til förekommande swaaf, samt til be-
-fördern af bättre ordning wid Thenna för
Riket mytiga rörelse, Riksens Ständer
anhällit, het Wi wille Wär under Thenn
1 Martii 1726 utgångne Hamn-Ordnings næ-
-mare öfverse, förbättra och til näravaran-
-de tider lämpa; altså hafwe Wi i Väder
nytadt nödigt efterföljande förmynade Hamn-
Ordnings i sådan afsigt utgå låta.

I. CAP.

Om Hamn-Fogde och Besittjare i Hamn-Bätten.

S. I.

Hamn-Bätt skall bestå af en Hamn-Fogde
samt fyra för beskedelig lemnad och kundskap
i Fiskeri-näringen hände Fiskare, swaaf trene
skiftevis Bätten biträda. Thesse Personer
skola Domare=Ed uplägga, och Hamn-Fogde
föra en kort Minnes-Bok öfver het vid
Bätten ahanndas.

Större Fiskelag möge inrätta eque Hamm-Rätter, eller, thess Folkare så astunda, med andee nära belägne sig om en sådan Rätt före-
-sa; men mindre Fiskelag och Straudsittjare,
som begiväntigen icke kunnna sammanslås,
äga frihet at söka rättebete sli förfallande
-de mår antingen wid närmaste Hamm-Rätt,
eller Thee rätten i nejden ej finnes, wid Laga
Domstol.

§.3.

Fiskelag, som til Hamm-Rätten hör, möge
sjelfve ther til wälja Hamm-Fogde och
Bisittjare, och för them begära Constitu-
-tional av Wär Befolkningshofwände i ostet,
om that är i Landet, men af Magistraten,
ta Fiskelagen sio i Stad inrättade: Och
äge The jämval frihet at wid hvarje
års slut ombyta Hamm-Rätten Ledamöter,
eller The förra varande bibehålla, samt
at utsätta then fru eller defwode, som
The Hamm-Fogde för thema förrättning
beste wilja.

§.4.

Hamm-Fogdes och Bisittjares skyldighet
blifver, at, efter thema Hamm-Ordnung och
that som i allmänt för Bikets Fiskerier
är eller kan blifva stadgadt, handhöva
Ordnung och Rätt i Fiskelaget, samt så
ofta that tasfas, Hamm-Rätt hålla;
och njute The i Embetet all lagor hand-
-räckning och skydd.

Missbrukar Hamn-Fogde eller Hamn-Rätt
Thess Embete, stände honom som hära vill,
Til Laga answare för then Stads- eller Lands-
-Rätt, hvareunder Fiske-Distriket ligger.

2. CAP.

Om Kyrkogäng, Sabbats-brött och svordom.

§. I.

År Stads eller Sockne-Kyrka nū i intil
Fiskeläget, bora alla som ej hafva laga
förfall, Gudstjensten therstådes på Son-
och Stora Hälgedagars bivista; men åt
Kyrkan så aflatysen, at Fiskare samma
dag icke kunnar til Fisket återhima, annä-
-les sådant hos Consistorium, som försorg
drager, at en Prästman til Gudstjensts
hållande i Fiskeläget under Fisketiden
warde utsedd, emt then wedergälling,
som med Fiskeläget träffas han.

§. 2.

Enār så händer, at Präst ej kommer til
Fiskeläget och Fiskare vid förfallande
Tilfället icke kunnar komma til Kyrkan
om Son- eller Högtidsdagar, shall Hamn-
Fogde låta bön hålla och läsa någon
Förklaring öfver Evangelium eller någon
Postilla, som Fiskeläget til then ändan
inlösor; hvareofver Kyrkoheden i ordet
bor inseende hafva.

§. 3.

Afhäller sig någon, som til Fiskeläget höre,
utan laga förfall ifrån allmänna Guds-
-Tjensten, vinnas fört af Hamn-Fogden;

Rätten har sig ej therefter, blixti inkallad
för Hovm-Rätten, at Thee undfjö offentlig
varning; heller han icke heller sådant til
räckelde lända, böte första gången En
Mark och Theen andra dubbelt. Sker thet
tredje eller flere gånger, flickte huvajc
gång En Daler.

§. 4.

Alt Fiskhandel och annat arbete samt
Handel och byte ware å Söv- och Högtids-
-dagar vid Fis-Dales bot förbudit;
Fiskhandlet, tv Fiskstimmer tillstöta, fö
och efter Gudstjänsten, härifrån likväl
undantagit; och möje jemtvälv Fishare
efter Slutad Gudstjänst sina Fiske-Red-
-skoj för tillkommunale mott utan åtal
Tillaga.

I

§. 5.

Brister någor ut i Edes och sevadlossor
af överdråd under Fisket, eller i Samyswäm
och på offentliga ställen, böte Fem daler
huvajc gång. Svå rågor ejest af hantfaget
och lattsmänighet, böte första och under
gången En daler; Warde han tredje gån-
-gen eller oftare thermed fannen, flickte
huvajc gång Fem daler. Gjör thet rågor
vid Gudstjänsten, eller förossakar objid
och allman försigelse i Kyrka eller Thee
Gudstjänst i Fiskehamn Hölls, ware
Hovm-Fogde skyldig sådant hos Krono-
-Beljänt angifwon, som Theen brottslige vid
behörig Domstol anklagur. Lag somma
ware, om rågor af sydigt missbrukas Guds
Namn och Ord.

§. 6.

Begär någon brott ō Söu- och Höglidsdagar emellan klockan fyra om morgonen och sio om aftonen, glikte Tio daler och för gäringen särskilt.

3. CAP.

Om Ordning i Fiskeläge och överkan å annars
Fiske-Redskap.

§. I.

Alla The som til Fiske-Hamnen hörn och under Hamn-Rätten lyda, ware skyldige at hos Hamn-Fogden sig och sitt Folk anteckna lator.

§. 2.

Hvar som Gam och Fiske-Redskap inpō annars sätter, böte första gången En daler, anden gången dubbelt, och tage then sitt up, som sist satte. Sker thatt oftere, böte hvarje gång Fem daler. Then som annars Fiske-Redskap egenwilligt flyttar eller rykstrar, glikte hvarje gång Fem daler och gälde i alla Thessa fall skadan åter.

§. 3.

Föderfvar major i Fiskeläget med vilja annars Hus, Fiske, Fastryg, Redskap eller annat, som til Thes näring och handtering hörer, böte Tio daler; Sker thatt med våld, ligge i tweböte och gälde i bågge Thessa fall skadan åter; beträdes major Themu med anden gången, glikte som förr sagt är, och förvises Fiskeläget för st är; förbryter major sin således tredje resan, varde för all sin tid ifrån Fiskeläget förvist och skjute sedan Hamn-Rätten målet til Domstolen i ostu.

6.

§. 4.

Tayer och barker nögor utan lop, läu
eller lego annars. Bät eller Fiske-Bedskoj,
gäckle dubbelt lego och skadau åter.

§. 5.

Hann-Foyde med thess Besittjace böra i
Fiskelägen ärlichen syra Tak i Hus och
Eldstörder, at Eldsvada icke Timu mö,
och Tilsäge The, om best Thera fimes, ägaren
Ther at bota och bätta; försimmar han
that eller med Eld ovanant nögar, böte
Fem daler, änta ingen skada skjor; Timus
skada Therap, ransake Hann-Rötten och
förrise Bestlet til Domaren. Åliggandes
Fiskelägen i gemen, at, til Eldsvadas före-
kommende, om Byggmads= Oedning sig
förena, hvilken af Domstolen i orten
fastställas böra.

§. 6.

Nu öro Fiskare under Segel eller annars
wid sine Fiske-ställen i öppen Sjö städle,
undvike fösigligt ta hvaranman, at ej
skada Timar; skjor skada eller olycka
wid slike Tillfällen, glikte Ther ovanomme
förra gången Tio daler; skjor that annan
gång, glikte dubbelt och förrisves Fiskeläget
gör et ar; beländes nögor Thermed oftar,
varde för all sin tid ifrån Fiskeläget fö-
-rist och ersätte thessutom hvarje gång
skadan. Proffwas hävvid haft varit angt
och undt uppsät, skjutes målet till Domstolen
i orten. Försimmar nögor wid sådane
eller anden tillfällen at räcka hvaranman
sjelpsam hand til räddning i hvaraf sig gjöra

7.

låter, böte Tio daler. Skjer Thet utsäteligen, förmvises brottet til Domstolen.

§. 7.

Kastor nögor elte Farkost eller Båt Sten eller Backost i Hamm, Notaway, eller annas i ställe, ther Fiske-bragder medsättaas, och hvarigenom Fisket skadas, glikte förla
gängen ifrån Tjyrn til Ett Hundeade daler efter omständigheten, annan gäng dubbelt, och tage, om möjligt är, genast ej, hvard utkastadt blifvit.

§. 8.

Twista Fiskare om Hus, Tomter, Båt, Hamm och nödigt Läge för theras Fisk och Fiske-Redskap, lässe Hamm-Botten them emellan hvard efter lag skäligt prövas; then The-wid ej åtnöjes, söke ändring wid allmän Domstol, men sätta sig imedlehtid efter Thet Utslag, som han wid Hamm-Botten undföll.

§. 9.

Fä- och Affärdes-Hus skola byggas affsides, och samlad Fiske-Rök samt annan oenighet antingen mylljas til gjödsel, nedgrävwas eller läggas i sa afslaget ställe, at ovid lukt och struk ej må förocksaka sjukdom och olägenhet i Hammen; Hamm-Bottt vige Therofver noga Tilsyn höllo; och ställe sig en lwan til eftervättelse hvard Hamm-Botten hörum förocksuar, wid Fis daless bot, utom answare efter Ware särskilde Stadgar.

§. 10.

I Hushållsmål wid Saltsjö-Fisket och hvard til goda Fiske-wars eshållande län-de, samt Fiskekjörils körande och

märkande, rätte sig Hamn-Rötten efter Wäle Allmanna Stadgar för Rikets Fiskerier, och när theremot handlas, undersöke och dömsne före
genast Theröfver; men stiga Botenme öfver
Tjugo daler, annåles brottmålet vid Domsto-
len i orten, efter föregången undersökning,
som tillika insändes.

§. 11.

Förvar Fishelaget sins emellan Förening
om hund til Ordning och säkerhet för
dem inbördes lämna han, med utsattt vitt
för dem som theremot bryter, har Hamn-
Rötten at thensamma handhafva; Dock
vara slike föreningar hos Landshöfdingen
i orten föret annålas och Thess faststäl-
lände therå sökas.

§. 12.

Hamn-Fogde äger i Thess District hafva Til-
syn, at ej någon sig förbryter emot författnet
af den 28 September 1762, angående dem i
Hjärgårdarne brukalige ögning eller Sjöfogels
äggens borttagande och föreståande samt Sjö-
fogels utlämnde i olaga til; skjer sådant,
annålls det hos närmaste Krono-Beljåat,
som vid Hamns-Rött befordrar dem brots-
lige til Laga näpst, och ejnt i slike fall
Hamn-Fogde angivare andelen.

Bryter Hamn-Fogde eller Bisittiane ther-
emot, fördubblas det i samma Föredring
utsatta böter.

§. 13.

Den Fredska och sidvåndad visac i och
försämbete, Hamn-Rött, Hamn-Fogde eller dem
Fishelaget vid Laga förfall i Thess ställe

satt, ylkte från två til tio daler, efter omständighetserna, som Hamm-Rätten proffvar.

Bemöter någon them med väldsam åtgärd, skjutes brotten under Dommarens beproffwande.

4. CAP.

Om Smatteri och Stöld.

§. 1.

Tager elles smatteri någon i Fiske-Hamm tio daleres värde eller mindre, thet må ej stöld hafta, utan gifve hon thet åter och böte hälften af vändlet; förras han ej botum, sitt en Söndag i Stocken och förmöje Måls-äganden med arbete; gjör han thet andra gången, görde åter och böte fulla vändlet eller sittte tvemne Söndagar i Stocken; skjer thet trede gång, förmöses målet til Laga Domstol, som förfar thermed efter allmän Lag.

§. 2.

Stjäl eller smatteri någor Fiske efter annans Mans Dammar, Sumpar, Nät, Mjärdar, eller annan Fiskelyx, eller och sjelfva sed-skagen, Fiske-hjärsil eller ännun Ther til, sitz poi marken, ständla Tjuvssätt och ligge efter allmän Lag i Tvekböte emot annan Tjuvna; varder Tjuv före sådan stöld andea gången Lagförel, ylkte efter Lag; skjer thet trede gång, varde Thessatrum från Fiskeläget förvist.

§. 3.

Smatteri, stjäl, undandöljes eller yxsåteligen förfar Betjent eller Tjenstekjou något af these Husbondes Egendom, ligge alt i Tvekböte emot annat smatteri och Tjuvna.

§. 4.

Öfver Brott emot mästjörnemåle 2. och 3. s. 8.
sansake och dömme Domstolen i osten.

Ständde dock Hamm-Bätten friit att straxt
höra Then brottslige och om målets beskaffen-
het sig underrättad gjör.

5 CAP.

Om Ogwäldins Ord, Slagsmål, Spel och Dyrkeuskyr.
§. I.

Kullar någor annan ogwäldins ord i weedes
mode, som å hedre och åva gör, böte Sex mark,
Tö han that genast eller inför Hamm-Bätten
återkallas. För anden ohöfwiska och föckle-
nign ord eller åthäfvor, bötes En daler.

Iker That offentligen eller i samgewäm,
böte dubbelt. Fäller Tjenslikon ogwäldins
ord emot Husbonde, böte fyra dubbelt
emot That, som sagt är. Iker That emot
Then i Husbondens ställe satt är, böte
tre dubbla böter och gjöre i Thessa möl
offentlig afbön.

§. 2.

Gör man annan mindre sår eller slåc annan
blö eller blodig, böte för hvarje blåmad eller
blodvite Tva daler; för kindpust, härdig,
skuffaude eller stötande, Tö åkommon ej
synes, böte Sex mark; och gälde i alla slags-
mål Then brottslige Läkareton, hinder och
all annan kostnad och skada, och ther til
för sweda och wack. Iker annan handawärkan,
eller å Föman, Husbonde eller Then i Husbon-
des ställe är, förawises Brottet til Domstolen.

S. 3.

Öfvar nagon i Fiskeläget olyck med rovande, skriande, buller eller annat oskick, androm till mén; eller spel och dobbel, och för Hamm-Fogdens varning sig ej genost rätta; eller beklädes nagon med dräcker så öfverlastad, at hvar och en som honom ser, ögonskenliga han märka, at han drucken är, eller kifvar Måa sinn emellan, och Hamm-Fogden bjuder friid, men the then ej kolla wilja, böte Fem daler. Sitter nagon i Krug under Gudstjänsten förm- och Högölds-dagar, böte Tio daler. Samma lag varar och för then, som för sådan tid Ökl eller Bräunvin säljer.

6. CAP.

Om Röttagång vid Hamm-Rätten.

S. 1.

Hvar och en som vid Hamm wistas, shall på Hamm-Rätten bud, vid utsatt tid, sig för Hamm-Rätten inställa; försommans tret i Huskällsmål, ylktle En daler, och förelägge Hamm-Rätten honom, vid wite, ny tid at sig inställa. I Brottmål må Hamm-Rätten, om then brottslige sig undanhåller, honom hämta låtv, och göra Krono-Betjänt Theswid, när så foddas, bittade.

S. 2.

Hamm-Rätten befolkte sig endast med Huskällningsmål, som förfalla vid Fiskeläget och i det District, inom hvilket the under Rätten lydande Fiskare boende är, samt med the mindre här oförnämnde brottmål, som Fiskare och Thecas Husfolk samt under til Fiskeläget

och Districtet ankommande Personer begör, la
böterne icke stiga öfver Tjuu daler eller
Domstolts rätt genom thunne Hamm-Ordnings Hamm-Rätten
ej tillagd är.

Mäktar then som til böter föld är then ej
gälla, arbete hos then i Fiskeläget, som then
ärsläcka will, och godtgöre honom hvarje fullt
dagbverke, efter then i orden året förra fast-
stälde Markegångs Tasor.

Tillbjunder ingen at böterne för then brotts-
lige gällda, annatle Hamm-Rätten, som ej någon
til annan knappslikt, än Stockstraff falla kan,
målet hos Domstolen i orden, samt insände
Tillika Thess Utslag; och förvandla Domaren
straff och böter efter lag.

Then Hamm-Rätte i Fiskeläget ej är, sannsake
och dömmme Domstolen i orden öfver Brott och
Hushållnings-mål, som then förfallda, och sätte
sig efter thenna Hamm-Ordnings.

S. 3.

Hamm-Fogde äger genast utlaga böter til
Tjuu daler, eller then brottslige gewarhölta,
om han boigen för sig ej ställe; heller han
sig undan, Tillite Magistraten eller Krono-
Fogde, then then brottslige vistas eller sitt
hemvist befver, om handräckning til böter
nes tillagande.

Hamm-Rätten äger och och at i häckte sätta
then sådan grof missgåning begåddt, at han
efter lag fängslas bor; försändre then brotts-
lige til närmaste Krono-Belynt, som med
krans förvandla efter lag förfar, och ställe
honom utan upphop för sätta vid Laga
Domstol, at undergå behrig Præsakning och
Dom.

S. 4.

Med penningar och böter i Thunna Hamm-
Ordnings förtärs daler Silvermynt, och
gånge Thee, som efter Hamm-Bättens Dom fäller,
Til Feskiftes; bøye Kommunens lott Thee fattige
i Fiskeläget eller Församlingea, annan Hamm-
Bätt, Turje Målsäganden.

S. 5.

Then som med Hamm-Bättens Utslag ej åtnöjes,
anföre theröfver sine Besvär vid nästa
Fing, o Landet, men inom Fjorton dagar vid
Stads-Bätt, Ther Hamm-Bättens District under
Staden tyder; gånge icke Thes indice The
af Hamm-Bättend ålagde böter Til utnöding,
och förravars hos Hamm-Bätt, Til Thes Dom-
stolens Utslag faller. Besväret sig nögot utan
skjäl, plikte Fem Til Tio daler eller meea
efter omständighetene, och gälde Bättegångs
kostnaden.

S. 6.

Thunna Hamm-Ordnings bör alla År en gång
å Predikstolane i Skärgårds-Församlingene
och Tweme gånger inför sittjande Hamm-
Bätt Fiskeri-Ilkane förelasas, at ingen må,
om innehållet therof okunneva vara.

Hvad Vi således i Thunna Wär ytterligare
förmijade Hamm- Ordnings i Nader stodgadt
och föroordnaadt, alijgor Ther allom Them som
ther bor, at noga handhafva och sig Til
underdåig efterrättelse ställa. Til ytterligare
wisse hafwe Vi Thereto med Egen Hand
underskrifvit och med Wart Kongl. Sigill be-
kräftta latit. (I.-S.).

Viil Högst Salig Hans Kongl. Maj:ts
 dödliga förfälle och under
 Hans Kongl. Maj:ts,
 Wär Allmäligste Konungs och Herres
 fränsvo.

CLAS EKEBLAD. C. RUDENSCHIÖLD.
 GUSTAF ADOLPH HJÄRNE. E. v. STOCKENSTRÖM.
 ULR. SCHEFFER. M. v. HERMANSSON.
 JOCHIM BECKFRIIS. J. P. SCHWERIN. M. POSSE.
 ULR. BARK. FRED. CARL SINKLAIRE.

P.G. EHRENCRONA.